

ÜZENET AZ UJVILÁGBA

IRTA: IVANFFY TAMAS

Testvérek az Ujvilágban, tengerentúl, más világban, Tihozzátok száll el leltem s felkeres az idegenben, hol oly egész más világ van!... Mennyi fényes, gazdag ország, de hiába, mindhiába: egyikük se Magyarország!

Bimbó, Csálé, gazda ökre Számotokra mindörökre már elvesztek, már kihaltak?..

S mit nem halltok oly régóta: az a sok szép magyarnóta felzokog még szívetekben minden más nótánál szebben? "Csak egy kislány..." s az a csárda, hol a ménes ott delelget? leiketek még általjárja, megkönnyeztet, elmelenget? Vagy az észvesztett riongás, dzsesszüvöltés, vad sikongás kitörölte őket régen? ... Könnyes alkony, naplemente, vérez zubbony, tépett mente: nem kísért-e álmotokban Kossuth-apánk regimentje?! Csillagot látván az égen felcsillan a mult ködében az a csillag, az a régi s bár csak földi, — nekünk égi: volt hazátok, Magyarország?..

Almamiban el-elszállok Tihozzátok idegenbe. Házatoknál meg-megállók és benézek: felhősökös palotákba, külvárosi kertesházba, földbevermelt mély odúba mindenütt, hol ép tanyázatok s megkérdeltek sugva-bugva, míg szívem Hozzátok repdes: jut-e olykor eszetekbe s nincs még végték elfeledve egykor elhagyott hazátok, az a régi, az a kedves?! ...

Sírban porladó anyátok álmotokban elbecéz-e? Édes hángjá, ajka méze tengerentúl nem merült el örök éjbe — feledésbe, — messze-messze, túl a vizen, hol ma éltek, elsodorra s hol oly gyors az élet sodra?..

Köng-e még mindennél szebben szívetekben kis falutok nagy harangja? Messzeugó, drága hangja álomfosztott éjszakákon elvisz még az ősi rögre? Vágy e hangot, e harangot csengő dollár, csalfa mákony, sok felbúgó gyásziréna elecsitá — koldus áron — mindörökre?! Halljátok még néha-néha? ..

Látok annyi könnyes orrát, hogy ezt kérdelem halk szavammal! Látok annyi könnyes orrát tengerentúl, más világban, kis kunyhóban, fényes házban, ahol olyan más világ van: "a mi hazánk mind a sirig, míg festünk ki nem kísérik, csak egy ország, Magyarország!"

Ne szégyeljétek e könnyet, édes az, bár sós az íze! E csöpp vizben hogy megfürdik hármas bérünk elrablott sok kincses élünk: Bánát, Erdély s Felvidékünk! Felkiált e könny az égi: mindenünk s cseppben fénylik egy újabb feltámasztásra: vesztésünk, annyi tenger s Adriánk, a magyar tenger! Fennragog szívárványiunk, míg szívetek a mi szívűi s lelkünk lelketeknek mása! Nem születünk meghalásra s nem botor megalkuvásra!..

Ha ezt hallja, ha ezt vallja fiatok és unokátok, megszünik a magyar átok, meglátjátok! Ha számunkra el nem vesznek, kik a nagy vízen túl élnek s ott is hisznek és remélnek, egy szavunkra mind ott lesztek s mind ott lesznek

ha előbb rem s ha nem máskor de egy szálíg, mindhalálig a feltámasztó új hazában.

Budapest, 1930 január 27.

S jut-e néha eszetekbe akaratlan-önfeledten akácsáink hűvös lombja, nyájaink ezüstkolompja, erdőn-berken a madárdal: pacsirta, ki égi szárnyal, a kakuk, ki egyre jósol, fények, melyből vadgalamb szól?

Hivogat még néha-néha új csigerbor a korsóból? ... Bus feledés martaléka már a sok muskátília ablak?

dozta magát érted! Csitt! Most én hadd beszéljek.

Legalább is száz levelet meg levelező lapot küldött utána a frontra, Ö nem tehet róla, ha a sok közül csak egyetlen egy jutott el hozzád. Tizennégy december végén azt a biztos hírt kaptuk, hogy századod a királyi ltközetben az utolsó szál emberig megsemmisült. Istenem, mennyit sirt a szegény asszony akkoriban! De azért nem mondtok le minden remény ségről. Egyik hadi-íródból a másikba szájt tudakozódnál, kerestetett, kutatott a spanyol íródnál, dán vöröskeresztnél, hogy valamit meg tudhasson rólad. De nem jutott nyomodra, nem adták magadról életjeit. Fájdalmában, szomorúságában meg is betegedett. Férjem a lelkére beszélt, hogy ne busulja magát halálra, ne tegye a gyermekeit duplán árvákká. Ezt végre is belátta a derék asszony s attól fogva oly bátran, oly nagylelkűen viselte a bajokat, nélkülözéseket, melyek gyenge vállára nehezédtek, hogy mindannyian megbámultuk. Gondolatlan azonban mindig te körülöttem jártak.

A hazatért fogoly tágra meresztett szemmel, fülle hallgat, a referádát, csak úgy nyelt minden szót. Vonásai ellágyultak, de azért még mindig némi kétkeféssel mondotta:

— A Spitzer ur másképp beszél.

(POLYTAGYUKI)

Ilyen elhagyatott, kopár vidékeken keresnek nemes ércet a fáradtsággal és nélkülözésekkel mítsem törődő bányakutatók a lakatlan északon.

AMERIKAI MAGYAR OCEÁNREPÜLÉS

A "JUSTICE FOR HUNGARY" REPULÓGÉP UTJA KORSZAKALKOTÓ ÉS UJ REVIZIÓS PROGAMOT JELENT AZ AMERIKAI ÉS KANADAI MAGYARSÁG KÖZLETÉBEN A DETROIT—BUDAPEST MEGÁLLÁS NÉLKÜLI REPÜLÉS HALÁLÓS KOCKÁZATOT JELENT — ELÉG VOLT A BANYÁKÉTKÉBŐL ÉS KONFERENCIÁKBÓL — ÜTÖTT A TETTEK ÓRÁJA — TALPRA MAGYÁR!

Az Óhaza magyar népének hihetetlen nyomorúság az élete. Budapest ma az öngyilkosok fővárosa. Az elszakított részekben mindenütt rabszolga sorsra jutott mindenki, aki magyar. A magyar iskolák száma napról napra fogy. Az elszakított részekben féktelen politikai üldözés ássa alá a magyarság gazdasági helyzetét. A békekötés után tíz esztendővel az erdélyi határon még mindig ostrom állapot van. A világ semmit sem sejt arról, hogy mi történik ezen a területen, mert hiszen ha panaszkodunk is eddig nem hallatszott messzire a mi szavunk. A posta pedig ilyen híreket hoz: "Amerikából hazatért magyar felakasztotta magát Marosvásárhelyen". Nem rém regény ez, hanem igaz történet. Sejtették, hogy hosszú amerikai tartózkodás után nem üres zsebekkel ment haza ez a szorgalmas és becstelens kereskedő. Meg is indult a hajsa az ő megtakarított filléréért. Hatósági személyek állandóan tiz-ezertől, ötvenezer lei-ig menő "Kölcsönökért" zaklatták. Hanem adott "Kölcsönt" akkor jöttek a bíróságok. Szolgálatát nem jelentette be állítólag pontosan: "Tizezer lei", fakereskedésének kapuja este hat óraker nem volt pontosan bezárva: "Tizezer lei", rumán nemzeti ün nap jött, állítólag csufaságból kopott színű rumán zászlót tűzött ki: "Huszezer lei" ... és így tovább. Két évnel tovább tartott ez így, elvesztve amerikai jogát nem jöhetett vissza a szabadság és tisztesség hazájába. Amikor elfogyott a pénz, a-zután még féktelenebbül, még gyilkosabban kezdődött a szorongatás. Elkészeregett, családját elküldte a szomszéd faluba és felakasztotta magát. Magyaroknak, székelyeknek, szászoknak egyformán ilyen keserves a sorsuk. Egy magyar nótáért sokszor halál és börtön jár ki. Nincs élet, vagyon és jogbiztonság.

Halálós kockázattal jár ez a vállalkozás. Elszánt cselekedet ez, mely ha sikerül Amerika magyar népe kimeríthetetlen lelkesedést önt bele a nyomorúságtól már, már elaléit magvat öntudatába. Az egész művelt világ Tokiótól — Budapestig fel rezzen már is erre a csodálatos hírre. A magyar nem koldus náción. Ha a magyarnak a legnagyobb ellensége olyan sokszor a másik magyar volt. Pokrókai, világnezetre vagy felekezeti különbségre való tekintet nélkül álljon most egységes frontba az egész magyarság, mert csak így válhatunk Kos-

alvó lelkiismeretét. Ha a külföldi magyarság most néma marad, akkor elpusztulunk. Minekünk kell beszélni, jajgatni, ha kell ordítani: Hogy nagy baj van, mert a sötét kétségbeesésbe hajtanak be rabló hordák egy egész nemzetet, de ha némán nézzük, hogy miként e-mészeti a hamisság és álnokság pokolbeli kénköves tüze a magyarokat, ezzel fog a mi becsületünk is. Az Óhaza becsülete, a világ bármely részén lakó bujdósó és vándor magyar fényes napja, melyre ha egyszer ráborul a sötétség, akár milyen gunyát húzzunk is fel, mindenütt csak becsütelenné válik a magyar

Budapest, 1930 január 27.

A "GRAF ZEppelin" A TAVASSZAL BRAZILIÁBA REPÜL

A Graf Zeppelin az északsarki útja elmaradása után a tavasz hónapokban ismét több óceáni repülőtra indul. Az első ideit ut Déliamerikába vizs. A Zeppelinművek igazgatója már betekötta tárgyalta a brazilai kormány nyal, míg azután most létrejött a megállapodás, amelynek értelmében a brazilai kormány a leg messzebbmenő támogatásban részesíti az expedíciót. Natalban és Rio de Janeiroban kikötő árhocot állítanak fel a léghajó le-rögztetésére, mindkét repülőtéren egyuttal kellő mennyiségű üzemanyagot is raktároznak, azon célból, hogy kiegészíthessék a Graf Zeppelin készsését. A lég hajó Sevillából indul majd el déliamerikai útjára. Az expedíció parancsnoka valószínűen a Zeppelin másodkapitánya, Lehmann lesz.

NAGY ZSIGA GRAND PRIX-T KAPOTT BARCELONÁBAN

A barcelonai világtárlásion Nagy Zsiga magyar festőművész Grand Prix-t kapott "Golgota" című művére. A Grand Prix a kiállítás legnagyobb kitüntetésé.

A KÜLFÖLDÖN ÉLŐ MAGYARNAK ANNYI BECSELETE VAN AMENNYI KIJAR OHAZAJANAK

Az elszakított részek magyarsága néma. Amerika és Kanada magyar népére súlyosodik az történelmi feladat, hogy felébressze az egész művelt világ-

EGYHAZAK ÉS EGYLETEK NAGYERDEMU VEZETŐIHEZ ÉS NÉPEHEZ VAG INTÉZVE A FELHIVÁS, HOGY TÁMOGASSÁK AZ OCEÁNREPÜLÉS AKCIÓJÁT

A központi pénztárnok Révész Kálmán 8005 W. Jefferson Ave Detroit, Mich. kezeli az üzenet küldő levelezőlapokat. Ezek a levelező lapok kaphatók minden magyar újságnál is, de aki távolabb élne a magyar újság központoktól, forduljon üzenet küldő levelezőlapokért egyenesen a központi pénztárhoz. Egy lap ára \$1.00. Tudja meg azonban mindenki, hogy az az üzenet, amit a külföldön élő magyarok gépe vizs az Óházában élő rokonoknak és ismerősöknek nem csak egy baráti kézszorítás, a mi szeretett véreinkkel, hanem egyuttal elszántan ég felé emelkedő összszorított kemény ököi is, mely egy egész világnak jelképezi: "NE Bántsd A MAGYART!"

A központi pénztárnok Révész Kálmán 8005 W. Jefferson Ave Detroit, Mich. kezeli az üzenet küldő levelezőlapokat. Ezek a levelező lapok kaphatók minden magyar újságnál is, de aki távolabb élne a magyar újság központoktól, forduljon üzenet küldő levelezőlapokért egyenesen a központi pénztárhoz. Egy lap ára \$1.00. Tudja meg azonban mindenki, hogy az az üzenet, amit a külföldön élő magyarok gépe vizs az Óházában élő rokonoknak és ismerősöknek nem csak egy baráti kézszorítás, a mi szeretett véreinkkel, hanem egyuttal elszántan ég felé emelkedő összszorított kemény ököi is, mely egy egész világnak jelképezi: "NE Bántsd A MAGYART!"

— ÜTÖTT A TETTEK ÓRÁJA — A DETROIT BUDAPEST OCEÁNREPÜLÉS VILÁGSZENZÁCIÓ A LEGNAGYSZEREBB KORSZAKALKOTÓ MAGYAR SPORT TELJESIMÉNY — DE CSELEKEDTEK UJ PROGRAMJA IS EGYUTTAL

Halálós kockázattal jár ez a vállalkozás. Elszánt cselekedet ez, mely ha sikerül Amerika magyar népe kimeríthetetlen lelkesedést önt bele a nyomorúságtól már, már elaléit magvat öntudatába. Az egész művelt világ Tokiótól — Budapestig fel rezzen már is erre a csodálatos hírre. A magyar nem koldus náción. Ha a magyarnak a legnagyobb ellensége olyan sokszor a másik magyar volt. Pokrókai, világnezetre vagy felekezeti különbségre való tekintet nélkül álljon most egységes frontba az egész magyarság, mert csak így válhatunk Kos-

A La Manche csatornában szörnyű hóvihar dúl. A Brémából New Yorkba igyekvő Stuttgart német személygépkocsos a vihar miatt nem tudott Cherbourg kikötőjébe befutni és kénytelen volt a kikötő érintése nélkül folytatni útját Newyork felé. A Cherbourgnban a hajóra várakozó utasokat egy másik gőzös vette fel.

ANTWERPEN. Sulyos autómobilszerecséltenségek történt, amelynek három halálos áldozata van. Hoboken város közelében az Antwerpen felé robogó gyorsvonat keresztülgázolt a pályatesten áthaladó autón, amelynek utasai nagy ivben kire pültek és holtan terültek el a töltésen. A szerencsétlenséget okozta, hogy a sorompót nem eresztették le.

MADRID. A madrid-alcantarai vasútvonalon a Madridból jövő gyorsvonat Alcazar mellett belerohant a sevillai expresszbe. Egy vasúti hivatalko a helyszínen meghalt, 15 utas súlyosan megsebesült, a könnyebb sebesültek száma 40.

LAIBACH. A novomestoi országuton, a serpentinen uton egy munkásszállító autóbuss a mély ségbe zuhalt. Heten meghaltak és három súlyosan megsebesültek.

LISSZABON. Waldingerben egy vándorcirkuszt a nagy vihar ledöntött. Éppen diszoldadás volt és a közönség teljesen megtöltötte a sátorozóház pad-sorait. A szerencsétlenség következtében 40 ember súlyosan, többen könnyebben sebesültek meg.

BÉCS. Egy külvárosi bérházban hármas gázmérgezés történt. Holtan találták egyik lakásban Medlitsch János rendőr-biztos 36 éves feleségét és két gyermekét, egy 11 éves lányt és egy 5 éves fiúcskát. A szomszédoknak gyanus volt, hogy a lakásban senki sem mozdul. Miután gázzagot is éreztek, betörték az ajtókat. Az asszony és a két gyermek már halott volt. A rendőrbiztos éjszakai szolgálatban volt és úgy hívták haza az Órszobából. A gázömlést csúperedés okozta.

CSAVARGÓK VILÁGKONGRESSZUSA BÉCSBEN

Százezrekre rug azon szerencsétleneknek a száma, akik foglalkozás, lakás, család nélkül járják a világ országait legfőképpen, mert nyugtalan vérük hajtja őket s egyhelyben maradni nem tudnak. Ki hinné, hogy ezeknek is van szervezőbizottságuk, amely most Bécsben ülészik s nagy előkészületeket tesz "a csavargók világkongresszusá"-ra; legalább 8000 résztvevőre számítanak.

A SZARAJEVOI SZOBORLELEPZÉS ALDOZATA

Világszerte különféle megjegyzésekkel kísért a sajtó a jugoszláv nemzeti hős, Ferenc Ferdinánd trónörökös gyilkosának szoborleleplezési hírt. A szerb kormány nagyon kellemetlenek lehetnek ezek a gunyos észrevételek s bizonyára ez indította arra, hogy a jugoszláv cenzura főnökét állásból elmozdította, mert a szobor létesítésére s leleplezésére vonatkozó híreket ki engedte az országból.

Katasztrófák szárazon, vízen és a levegőben

PARIS. A páris-strassburgi gyorsvonat Chatillon sur Marne közelében egy vasúti átjárónál elkapott egy autómobil, amelyben két család, összesen hatan ültek. Az autót a száguldó gyorsvonat pozdörjává törte és mind a hat utas szörnyethalt.

Az algr-marsellei légi járatok egyik hidropilánja Cap Boar közelében kényszerleszállást végzett és a tengerbe veszett. A capboari világlátótorony őre látta, amikor a gép nekiszaladt egy sziklának, lángnyelv csapott ki a gépből és pillanatok a-

Keletkanadában

a legjobb, legbiztosabb és leggyorsabb pénzküldési iroda.

Pénzküldésekért teljes felelősséget vállalok.

HÁZAK, FARMOK STB. ADÁS-VÉTELET INTÉZTÉSSE VELEM

Bármilyen ügyes-bajos dolgában forduljon hozzám:

LOUIS SZABO

BOX 244 9 Crowland Str. Welland, Ont.

A "CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS" magyar megbízottja.